

Natuurkampeerterrein 't Scharvelt,
Wolinkweg 43 7273 SL Haarlo - 0545-261 308 mobiel 06 4651 3026

NAAM VAN DE ROUTE:	een wandeling naar Eibergen
SOORT ROUTE:	GPS-wandelroute
LENGTE VAN DE ROUTE:	18 km
STARTCOÖRDINAAT:	N 52 06.037 E 006 34.088 (vanaf 't Scharvelt rechtsaf)
AANTAL TRACKPOINTS:	214
AANTAL WAYPOINTS:	5
	01 Startpunt/Eindpunt
	02 centrum Eibergen
	03 rivier de Berkel (zie info)
	04 de Mallumse watermolen met restaurant(zie info)
	05 Erve Vunderink

Bij deze wandeling hoort een kaartje waarop de belangrijkste punten op de route met nummers staan aangegeven. Van sommige van deze routepunten vindt u hieronder nadere informatie Deze wandeling is met zorg samengesteld en wordt regelmatig gecontroleerd. Mochten er toch onvolkomenheden in de route zitten dan verzoeken wij u vriendelijk deze even te melden aan Jannie Nijhuis op 't Scharvelt. Alle informatie voor deze wandeling is ontleend aan Wikipedia, de vrije encyclopedie

Deze wandelroute loopt over heerlijk rustige zandpaden en binnenweggetjes naar het dorp Eibergen, een mooi pad langs de Berkel naar de Mallumse watermolen met schutsluis en Muldershuis. Deze molen herinnert aan de vroegere Berkelschipperij.

INFO BIJ routepunt 02 EIBERGEN

Het dorp Eibergen ligt aan het riviertje de Berkel, dat ten oosten van Eibergen Nederland binnenstroomt om in Zutphen in de IJssel uit te monden. Binnen de bebouwde kom wonen ongeveer 12.000 mensen. Eibergen wordt in 1188 voor het eerst vermeld als de parochia Ecberghe. Het was toen reeds een zelfstandig kerspel, waartoe de buurschappen Olden Eibergen, Hupsel, Haarlo en de Waterhoek, Mallem en Rekken behoorden. Ook het kasteel van Borculo hoorde tot 1509 tot het kerspel Eibergen. Wereldlijk behoorde het gehele kerspel Eibergen tot de Heerlijkheid Borculo. Kerkpatroon van Eibergen was de apostel en evangelist St. Mattheus waar de oude kerkaan herinnert. Bekend is dat er in de 12e eeuw al een kerk stond op deze plaats. De huidige kerk is rond 1500 in gotische stijl gebouwd en is sinds de Reformatie in 1616 protestants.

Er waren drie gilden: een weversgilde, een kleermakersgilde en een schoenmakersgilde. Het zegel dat het stadsbestuur gebruikte was afgeleid van dat van de heren van Borculo: de drie Borculose bollen werden drie Eibergse eieren.

In 1819 werd de gemeente Beltrum, met de buurschappen Beltrum, Lintvelde, Avest en Zwolle, toegevoegd aan Eibergen. De aldus gevormde gemeente Eibergen ging, met uitzondering van de buurtschap Zwolle en kleine delen van Avest en Beltrum, per 1 januari 2005 door een gemeentelijke herindeling op in de nieuwe gemeente Berkelland, waarvan ook de voormalige gemeenten Borculo, Neede en Ruurlo deel uitmaken.

Tijdens de stormramp op 1 juni 1927 werd de gemeente getroffen door een tornado. Hij trok van zuidoost naar noordwest, via de buurschappen Voor-Beltrum, Avest, Hupsel en Olden Eibergen naar het dorp Neede. In de gemeente Eibergen vielen de meeste doden. Een monument in Eibergen is De Mallumsche Molen die ook op uw wandelroute ligt (zie voor info bij routepunt 06) In het centrum van Eibergen is het museum voor lokale geschiedenis 'De Scheper' gevestigd. Het museum (een voormalig herenhuis met koetshuis) en ook de daarachter gebouwde boerderij De Vuurever zijn gemeentelijke monumenten.

INFO bij routepunt 03 DE RIVIER BERKEL

De **Berkel** is een rivier die in de stad Billerbeck in Duitsland ontspringt, in Nederland door de Achterhoek stroomt en bij Zutphen in de IJssel uitmondt. Onderweg stromen er andere riviertjes en beekjes in de Berkel. De totale lengte is 110 km. Het grootste deel van de Berkel is gekanaliseerd (rechtgetrokken), om grote overstromingen, zoals die in 1947 te voorkomen. (zie youtube) De kanalisatie van de Berkel heeft de natuur beïnvloed. Door het plaatsen van de stuwen zijn diverse vissoorten verdwenen, zoals de kwabaal. Ook het maaien van de oevers heeft een duidelijk effect gehad

op het aantal planten en dieren. De laatste jaren probeert men de natuur en de rivier weer de ruimte te geven door minder te maaien, bochten terug te brengen en oude riviertakken open te graven. Om vis weer de gelegenheid te geven de Berkel op te zwemmen is het de bedoeling dat alle stuwen in de toekomst zijn voorzien van een vistrap. Deze komt u onderweg tegen.

Tot eind 19e eeuw werd de Berkel bevaren met berkelzompen, kleine vrachtschepen met een geringe diepgang. Totdat in de regio spoorwegen en verharde doorgaande wegen werden aangelegd, was dit de belangrijkste vorm van transport. Met het ontstaan van alternatieve transportmogelijkheden had het bevaarbaar houden van de rivier geen prioriteit en verdwenen de zompen. In Borculo en Eibergen heeft een groep vrijwilligers drie replica's gebouwd van een berkelzomp (De Jappe, De Snippe en De Fute). Daar kunt u nog een tochtje mee maken. (zie www.stichtingberkelzomp.nl)

INFO bij routepunt 04 De MALLUMSCHE MOLEN

De Mallumsche Molen is een onderslag watermolen aan de Berkel in het buurtschap Mallum in de Nederlandse gemeente Berkelland, op loopafstand van het dorp Eibergen. Behalve korenmolen is de molen ook als pelmolen in bedrijf. Er worden regelmatig op zaterdagmiddagen demonstraties pellen verzorgd. De vroegste vermelding van deze watermolen stamt uit 1424. De molen was een dwang- of banmolen, wat betekent dat de boeren uit de omgeving verplicht waren daar hun graan te laten malen. Dit verzekerde de

eigenaar van inkomsten. Verschillende families hebben het leengoed bewoond en voerden dus ook het beheer over de molen.

Nadat de Havezate Mallum rond 1750 werd gesloopt, werd het Muldershuis, de naastgelegen kleine boerderij van de molenaar voorzien van een luxe dwarshuis. Zodoende kon de Heer van Mallum toch nog onder comfortabele omstandigheden in Mallum verblijven. De Hof werd toen al niet meer permanent bewoond, maar gebruikt voor de jacht en doorreis.

Het Muldershuis was ook een pleisterplaats met schipperscafé voor de schippers van Berkelzompen, welke moesten wachten op het schutten van hun schepen. In 1895 kwam het molencomplex in het bezit van het Waterschap van de Berkel.

Oorspronkelijk was de molen een *dubbelmolen*, met op de linkeroever (stroomafwaarts gezien) een olie- en eekmolen, welke in de 17e eeuw ook een poosje dienst heeft gedaan als papiermolen. Deze molen brandde in 1755 af en werd herbouwd. Ze zakte in 1917 de molenkolk in en werd in 1918 gesloopt. Op de plek van de verdwenen molen werden badhokjes gebouwd. De molenkolk werd tot rond de Tweede Wereldoorlog gebruikt als zwembad.

Op de rechteroever bevindt zich een koren- en pelmolen. De huidige molen is in 1748 gebouwd, nadat zijn voorganger in 1746 afbrandde. Deze molen heeft tot 1943 commercieel gemalen. In 1948 kocht de stichting *De Mallumse Molen* het gebouw van het waterschap voor het symbolische bedrag van 1 gulden. De stichting begon al snel met de restauratie tot maalvaardige molen. De molen is de enige pelmolen op waterkracht in Nederland.

De molen is een rijksmonument. Dit geldt ook voor de sluis bij de molen en het bijbehorende muldershuis. De sluis is recent gerestaureerd. Deze restauratie heeft vertraging opgelopen vanwege het aantreffen van een zeldzame varen. Het gebied rond de molen is een beschermd dorpsgebied.

INFO bij routepunt 05 ERVE VUNDERINK

Erve Vunderink.

Dit is een Saksische hoeve (ca. 1800) met een houten puntgevel en een uitgebouwde kamer. De achtergevel van de deel is vernieuwd in oude stijl in 1870. De zijkanten zijn gemoderniseerd. De schuur naast de hoeve heeft veel stijl- en regelwerk. Verder heeft deze hoeve een eigen bakhuisje. Ook achter de hoeve een goede houten schuur. Verder heeft deze hoeve een waterput